

משאקר ועגילי
ראשו עוסקת
בזיכרון ובגעגוע
של אמי לתכשיטיה
האבודים.
התכשיטים, שהיו
אחד מסמלי הזהות,
המעמד והכוח של
האשה במזרח,
הושלו ממנה עם
עלייתה ארצה

אמנות

עילי עובדיה

שושנה גבעון

צריבת הזיכרון

העבודות של מרים גבעון בבית שמואל

המקום ואחרים נזרקו לחולות ערן לפני העלייה למטוס. הגעגוע והזיכרון לא נמחו גם כאשר המשיכו לייצר בארץ תכשיטים תימניים בבצלאל. תכשיטים אלה הפכו לסמל הישראליות האותנטית, נציגי היופי התקשטו בהם כשייצגו את ישראל והיו מתנה מוערפת בבית הנשיא לשגרירים מהעולם. אלא שאלה היו גרסאות, לא הדבר עצמו. התערוכה מורכבת משתי קבוצות של עבודות: בקבוצה הראשונה, שנעשתה בפורמטים קטנים, מוצגים פריטים זעירים כגון קמעות, חרוזים וכפתורים. בקבוצה השנייה, שהיא לב התערוכה ושנעשתה בפרימטים גדולים יותר, מוצגים דימויים של כלה תימנייה ודמויות נוספות שמפנות מבטן כלפי מטה, לעבר התכשיט. בעבודות אלה אני מטשטשת ומוחקת בהדרגה תכשיטים ופריטים בתמונה. במבט ראשון נראה נייר לבן, אולם ככל שמתקרבים רואים את הטבעת הצורה, את "צריבת הזיכרון".

קלוד אפי: "משאקר" נוצרה מתוך מאגר הדימויים מהספר "מעשה רוקם" שערכה אחותי, חוקרת התרבות כרמלה אבדה, ובו תצלומים בתקריב שצילמה בתי התערוכה עוסקת בחסר ובגעגוע של אמי לתכשיטים שנאלצה להשאיר שם, וכך מתקיימים זה בצד זה החסר ויצירת הזיכרון, היש והאין והשחור והלבן, ומהווים מעין סגירת מעגל.

בימים אלה: בשנים האחרונות אני עוסקת בעיקר ביצירה האישית שלי, זאת לאחר הרבה שנים של עבודה אינטנסיבית בהוראה ובהדרכה באמנות. בכוונתי להיפועיל את סדנת ההדפס בבית באופן מלא ולעשות בה את כל תהליך העבודה, שהוא מורכב ביותר.

"משאקר". לובי תיאטרון הירושלמי, בית שמואל.
עד 7.9. פתוח: 9:00-23:00, בזמן פעילות הבית
ובהתאם למופעים.

מי אני: ילידת 1950, מתגוררת בכפר רות שליד מודיעין. לימדתי גיאוגרפיה בחטיבה ותיכון. האמנות היתה קיימת כל הזמן ברקע.

נקודת מפנה: ב-1987 החלטתי ללמוד אמנות בצורה מסודרת. זה לא היה פשוט כי היה עלי ללמוד, לעבוד ולטפל במשפחה. הלימודים במדרשה לאמנות ברמת השרון היו מרתקים והתמחיתי בהדפס וצילום. בעבודה בתחרים, עם המתכת והצבע השחור, מצאתי את אפיק היצירה המתאים לי.

ספרד: כבר בשלבים הראשונים של הוראת האמנות הדרכתי מורים לאמנות והתחלתי לפתח גוף יצירה משלי. במשך השנים המשכתי ליצור בסדנת ההדפס במדרשה ברמת השרון ובבית ברל. הצגתי ארבע תערוכות יחיד והשתתפתי בכמה תערוכות קבוצתיות. העבודות הקטנות מתערוכה זו מוצגות בימים אלה בתערוכה בינלאומית להדפסים קטנים בספרד. בעבודות שלי יש שימוש בציור, בתחרים ובהדפס רשת על מצעים שונים: ניירות, בדי קנבס וטקסטיל. חלק ניכר מהעבודות שלי הן מודיעונים - הדפס אחת, בחלק אחר יש וריאציות של הדימוי ובתחרים יש סדרות, כדרך כלל קטנות. הטייפול בנושאים השונים נעשה באמצעות המרקמים והצורה שנוצרים בתודעה הוויזואלית שלי, שהושפעה מהסביבה שבה צמחתי וממה שהקיף אותי במשך השנים. העבודות מאופיינות במרקמים רחוסים דמויי שטיחים שמתוכם מבליחים או נטמעים הדימויים השונים, כמו הדיוקן של בתי וסדרת הברושים.

התערוכה: "משאקר" (עגילי ראש) עוסקת בזיכרון ובגעגוע של אמי לתכשיטיה האבודים. התכשיטים, שהיו אחד מסמלי הזהות, המעמד והכוח של האשה במזרח, הושלו ממנה עם עלייתה. נאמר לה שלא יהיה להם שימוש בארץ. חלקם נמכרו בפרוטות לתושבי